

ข้อมูลทั่วไปประชาชนชาวบ้าน หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – สกุล นายทะเบียน ศรีวงษา ชื่อเล่น
 ว.ด.ป เกิด ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๐ เพศ ชาย อายุ ๗๐ ปี
 จบการศึกษา ประถมศึกษา ๗
 ที่อยู่ปัจจุบัน ๓๙ หมู่ที่ ๑๒ บ้านนาหลวง ตำบลท่าค้อ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
 ชื่อบิดา นายอินทรี ศรีวงษา ชื่อมารดา นางน้อย ศรีวงษา
 ปัจจุบันประกอบอาชีพ เกษตรกรรม
 มีความสามารถด้าน เกษตรกรรมและการทำมาหากิน (ปลูกผักปลอดสารพิษ)

๒. เป็นประชาชนชาวบ้านหรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเภท

- () อาหารและโภชนาการ () ศาสนาและพิธีกรรม
 () เกษตรกรรมและการทำมาหากิน () ภาษาและวรรณกรรม
 () ศิลปหัตถกรรมและสิ่งทอ () ศิลปะการแสดงดนตรี
 () ประวัติศาสตร์และโบราณคดี () กีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน
 () การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

๓. ข้อมูลรายละเอียด / ผลงาน / องค์ความรู้ / ความสามารถของประชาชนชาวบ้าน

๓.๑ แรงบันดาลใจ / ที่มาของความรู้

เดิมมีอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้ค่อนข้างน้อยแต่รายจ่ายค่า สารเคมี ยากำจัดศัตรูพืช ค่อนข้างสูง จึงเกิดแรงบันดาลใจคิดทำยากำจัดศัตรูพืชจากธรรมชาติ เพื่อลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ

๓.๒ วิธีการเรียนรู้

ศึกษาจากหนังสือ และการอบรมที่หน่วยงานท้องถิ่นจัดขึ้น และทดลองปฏิบัติจริงจนเกิดผลสำเร็จ

๓.๓ รายละเอียดองค์ความรู้ / ภูมิปัญญา

การปลูกผักปลอดสารพิษ โดยใช้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน

๑. ปรับสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด ในอัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ การปรับสภาพความเป็นกรดเป็นด่างในดิน โดยการใส่ปูนขาว ปูนมาร์ล หรือแรโดโลไมท์ อัตรา ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๒. เมล็ดพันธุ์ อาจมีเชื้อราหรือเชื้อแบคทีเรียติดมา จึงควรแช่เมล็ดพันธุ์ฝักในน้ำที่อุณหภูมิ ๕๐-๕๕ องศาเซลเซียส นาน ๑๐-๑๕ นาทีก่อนปลูก วิธีการเช่นนี้นอกจากจะเป็นการกำจัดเชื้อโรคแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้เมล็ดพันธุ์งอกอย่างสม่ำเสมอ และหากพบการระบาดของโรคราน้ำค้างหรือโรคใบจุด ให้คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเคมี เมทาแลคซิน ๓๕% และ ไอโพรโดโธล อัตรา ๑๐ กรัม/เมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัมก่อนปลูก หรือหลังปลูก ควรเพิ่มธาตุอาหารในดิน เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม ฟอสฟอรัส และโบรอน เป็นต้น

ใช้สารสกัดป้องกันศัตรูพืชจากสมุนไพร ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามหากวิธีการดังกล่าวยังไม่ได้ผลให้ใช้สารเคมี แต่ควรใช้อย่างถูกต้องตามชนิดและอัตรา รวมทั้งทั้งระยะการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อให้สารเคมีสลายตัวด้วย

โดยมีสูตรทำยาป้องกันศัตรูพืช ดังนี้

สูตรผลสะเดา

วิธีทำ

นำสะเดาทั้งผล ๒ กิโลกรัม มาปั่นหรือตำให้ละเอียด โดยใช้จำนวนน้อยเติมลงไปในเรื่องที่ปั่นหรือตำ แช่ค้างคืนไว้หนึ่งคืน กรองเอาแต่น้ำมาใช้

วิธีใช้

นำน้ำที่กรองได้มาเติมจนได้ปริมาตร ๑๕ ลิตร ใช้ฉีดพ่นทางใบสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง
แมลงเป้าหมาย ยับยั้งการกัดกินของด้วงหมัดกระโดด หนอนกระทู้ หนอนกะหล่ำ ด้วงเต่าแดง และยับยั้งการพัฒนาของหนอนเต่ามะเขือและหนอนแก้วส้ม

สูตรหางไหล

วิธีทำ

ตัดรากสดของหางไหลขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒ - ๖ เซนติเมตร ล้างให้สะอาดตัดเป็นท่อนยาวท่อนละ ๕ เซนติเมตร ตำด้วยครกโดยใส่สับูน้าลงไปเล็กน้อย เมื่อตำรากละเอียดเหลือแต่เส้นใยและน้ำ กรองเอากากออกด้วยผ้าขาวบาง

วิธีใช้

นำน้ำที่กรองได้มาเจือจางในอัตราส่วน น้ำรากหางไหล ๔ ส่วน ต่อน้ำ ๒๒๕ ส่วน ต่อ สบู ๑ ส่วน ฉีดพ่น สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง

แมลงเป้าหมาย หนอนกระทู้ผัก หนอนใยผัก แมลงวันไม้ หนอนกินใบ หนอนกะหล่ำ

สูตรคาบเสื่อ

วิธีทำ

นำต้นและใบสาบเสื่อประมาณ ๑ กิโลกรัม แช่ในน้ำ ๑ ปี๊บ (๒๐ ลิตร) ทิ้งไว้ ๑ - ๒ คืน แล้วกรองเอาแต่น้ำมาใช้

วิธีใช้

นำน้ำที่กรองได้ไปฉีดพ่นผัก สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรผสมน้ำยาจับใบด้วย (น้ำสบู หรือน้ำยาล้างจาน)

สูตรใบสะเดา

ส่วนผสม

ใบสะเดา	๑ กิโลกรัม
ข่า (ทั้งห้า)	๑ กิโลกรัม
ตะไคร้หอม (ทั้งห้า)	๑ กิโลกรัม
กากน้ำน้ำตาล	๑ กิโลกรัม
น้ำหมักชีวภาพ	๑ ลิตร
น้ำหมักชีวภาพ	๑ ลิตร
น้ำเปล่า	๑๐ ลิตร

วิธีทำ

นำใบสะเดา ข่า ตะไคร้หอม มาสับให้ละเอียด ผสมคลุกเคล้ากับกากน้ำตาล น้ำหมักชีวภาพ และน้ำเปล่า ในภาชนะที่มีฝาปิด หลังจากนั้นให้กวนทุกวัน หมักทิ้งไว้ ๗ วัน

วิธีใช้

กรองน้ำหมักแล้วนำมาผสมน้ำอัตราส่วนน้ำหมัก ๑ ลิตร ต่อน้ำเปล่า ๒๐ ลิตร ใช้ฉีดพ่นทางใบพืช โดยฉีด ๗ วันต่อครั้ง

แมลงเป้าหมาย เพลี้ยอ่อน หนอนใยผัก หนอนชอนใบ ดั้วหมัด หนอนกระทู้ผัก

๕. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา / แนวคิดในการรักษาภูมิปัญญา

๑. การบอกเล่า บรรยาย ด้วยวาจา

เป็นวิธีการที่ผู้ถ่ายทอดเป็นฝ่ายบอกเล่า อธิบาย หรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์สั่งสมของตนให้แก่ผู้รับการถ่ายทอดในรูปของคำพูด โดยผู้ถ่ายทอดจะต้องเป็นฝ่ายเตรียมเนื้อหาที่จะพูด วิธีนี้ผู้ถ่ายทอดจะมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ให้ความรู้ ส่วนผู้รับการถ่ายทอดจะเป็นผู้รับฟังและจดจำความรู้หรือบันทึกสาระสำคัญต่าง ๆ ที่ได้รับฟังตามไปด้วย

๒. การสาธิต

เป็นวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ผู้ถ่ายทอดแสดงหรือกระทำพร้อมกับการบอกหรือ อธิบายเพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจวิธีการ ขั้นตอน และสามารถปฏิบัติได้ การสาธิตที่นิยมใช้ในการถ่ายทอดภูมิปัญญา คือ การสาธิตวิธีการและการสาธิตประกอบการบรรยาย

๓. การปฏิบัติจริง

เป็นวิธีการถ่ายทอดที่ผู้รับการถ่ายทอดลงมือกระทำจริงในสถานการณ์ที่เป็นอยู่จริง โดยผู้ถ่ายทอดเป็นผู้คอยแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไข เพื่อให้กระบวนการปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอน และได้ผลงานตามที่ต้องการด้วยวิธีการนี้ผู้รับการถ่ายทอดจะได้เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ไปทีละเล็กละน้อย

ลงชื่อนายไพวัลย์ ต้นใหญ่ผู้สำรวจข้อมูล

ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านบ้านนาหลวงหมู่ที่ ๑๒